

Центральний державний архів-музей
літератури і мистецтва України

**Штільман
Ілля Нісонович
(1902 – 1966)**

український живописець-пейзажист

ФОНД № 446

Опис № 1
справ постійного зберігання

1934 - 1975
(крайні дати документальних матеріалів)

ЗМІСТ

	№№ од.зб.	№№ арк.
Передмова		3 – 5
Список скорочень		6
Именний покажчик		7
I. Творчі документи Штільмана І.Н.	1 – 3	8 – 9
II. Листи Штільмана І.Н.	4	9
III. Листи Штільману І.Н.	5 – 13	9 – 10
IV. Документи до біографії Штільмана І.Н.	14 – 23	10 – 11
V. Зображувальні документи	24 – 25	11
Здавальний опис № 1	26	11

Передмова

Штільман Ілля Нісонович – український живописець-пейзажист. Народився 20 листопада (3 грудня за новим стилем) 1902 р. у Києві в сім'ї ремісника-столяра. Початкову освіту здобув у Київському 4-х класному училищі ім. М.В. Гоголя. Схильність до малювання проявив із дитячих років. Після закінчення училища вступив до Київського художнього училища, яке закінчив у 1920 р. Подальшу художню освіту здобував у Київському художньому інституті, який закінчив у 1927 р. із званням художника станкового живопису. Навчався у Бурачека М., Крамаренка Л., Кричевського Ф.

Із 1925 по 1932 рр. працював художником із наочної агітації (Київський Будинок Комуністичної Освіти, Київський музей Революції, фабрики наочних посібників).

Був членом Об'єднання сучасних митців України.

Із 1933 р. викладав у Київському художньому інституті (1933-1939 рр. – асистент, 1934 – 1947 рр. – доцент, з 1947 – професор кафедри живопису та композиції).

Із 1940 по 1944 рр. був директором Київського державного художнього інституту, при цьому не припиняв педагогічної і творчої роботи. Доклав багато зусиль для евакуації інституту в Самарканд під час Великої Вітчизняної війни.

У 1946 р. Указом Президії Верховної Ради Української РСР, йому присвоєно почесне звання заслуженого діяча мистецтв УРСР.

Викладацькою діяльністю займався до 1964 р. Із посади директора інституту був звільнений за власним бажанням у зв'язку з обранням заступником голови Спілки Радянських Художників України.

У 1951 р. був учасником художньої виставки декади Українського

мистецтва у Москві. Приймав участь у ІХ Республіканській художній виставці («Нива», «Сирень» - 1953 р.).

Штільман І.Н був членом Комуністичної партії Радянського Союзу з 1940 р.*

Автор пейзажів, натюрмортів, портретів: «Дніпро одягається в граніт» (серія, 1936-1937 рр.), «Гребля Дніпрогесу» (1947 р.), «Колгоспна нива» (1950 р.), «Гроза» (1951 р.), «Бузок і конвалії» (1952 р.), «Місяць зійшов» (1953 р.), «Канівські Карпати. Чернеча гора» (1963 р.), «Яблуньки» (1965 р.), «Седнівські далі» (1966 р.).

Мав відзнаки: медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 1945 рр.», орден «Знак Пошани», почесна грамота Президії Верховної Ради України.

Помер Штільман Ілля Нісонович 11 серпня 1966 р. Похований у Києві на Байковому кладовищі.

До ЦДАМЛМ України документи фонду були передані в 1969 р. дружиною живописця Штільман Чарною Йосипівною. У квітні 2013 р. документи були взяті на науково-технічне опрацювання, в результаті якого створено опис № 1 на 26 од. зб. за 1934 – 1975 рр.

Серед творчих документів графічний етюд «Сільський пейзаж», блокноти з рисунками, записами творчого характеру, список художніх робіт.

Розділ «Листи Штільмана І.Н.» містить лише лист до Штільман Ч.Й., дружини.

У розділі «Листи Штільману І.Н.» представлені листи Байдукова О.В., Беляка В.Й., Векштейна Л.[С.], Какабадзе С., Корнійчука О.Є., Пащенко Л., дружини Пащенка О.С., Шишка С.Ф. та ін.

Серед матеріалів до біографії Штільмана І.Н. варіанти автобіографії,

* ЦДАМЛМ України – ф. 446, оп. 1, од. зб. 14, 15, 16. Мистецтво України. – К.: 1997. С. 661.

документи про роботу в КХІ: трудова книжка, виписка з протоколу Вищої атестаційної комісії про присвоєння звання професора, виробнича характеристика та ін. документи, особова картка члена СХ СРСР, лист видавництва «Советский художник» Штільману І. Н. про видання листівок «Рыбопитомник», запрошення на засідання ІМФЕ АН УРСР та пересувну виставку творів членів АМ СРСР «Живопис. Скульптура. Графіка», афіша масового писання етюдів у рамках фестивалю радянської молоді під керівництвом Штільмана І. Н. та ін. художників, телеграма з нагоди вручення Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР, договір із МК УРСР про створення серії київських пейзажів, копія свідоцтва про смерть, телеграми родичам зі співчуттям із приводу смерті художника.

Розділ «Зображувальні документи» містить індивідуальні фотографії Штільмана І.Н. та фотографії в групах із Герасимовим С. А., Грабовським Е. Р., Григор'євим С. О., Корнійчуком О. Є., Костецьким В. М. та ін.

Документи у розділах систематизовано за хронологією. Розділ «Листи Штільману І.Н.» - за абеткою прізвищ кореспондентів. Фізичний стан документів задовільний.

Всі документи опису сформовані за структурно-хронологічною ознакою та опрацьовані згідно з методичним посібником «Робота з документами особового походження». К.: 2009.

Передмову склала:
провідний спеціаліст
відділу довідкового апарату
та обліку документів
15.03.2013 р.

Т.Л. Пуганова

Список скорочень

авториз.	авторизований
АМ	академія мистецтв
АН	академія наук
б/д	без дати
графіт. олів.	графітний олівець
ІМФЕ	Інститут мистецтвознавства, фольклору, етнографії
ін.	інші
КХІ	Київський художній інститут
маш.	машинопис
МК	Міністерство культури
не пізн.	не пізніше
олів.	олівець
пап.	папір
СРСР	Союз Радянських Соціалістичних Республік
СХ	Спілка художників
УРСР	Українська Радянська Соціалістична Республіка

Іменний покажчик

	№№ од. зб.
Байдуков О.В.	5
Беляк В.Й.	6
Василевська В.Л.	10
Векштейн Л.[С.]	7
Герасимов С.А.	25
Грабовський Е.Р.	25
Григор'єв С.О.	25
Какабадзе С.	8
Корнійчук О.Є.	10, 25
[Косиянов О.]	9
Костецький В.М.	25
Пащенко Л.	11
Пащенко О.С.	11
Шишко С.Ф.	12
Штільман Ч.Й.	4

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора ЦДАМЛІМ України

Т.М. Малярчук

28.05.2013 р.

ФОНД № 446**Штільман****Ілля Нісонович****(1902 – 1966)****український живописець-пейзажист****ОПИС № 1**

справ постійного зберігання

(1934 – 1975)**(крайні дати документів)**

Надходження згідно з актом: № 531 від 24.07.1969 р.

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Прим ітки
	I. Творчі документи Штільмана І.Н.				
1.	Сільський пейзаж. Графічний етюд. Пап., графіт. олів.	не пізн. 1966	1	1	
2.	Блокноти з рисунками, записами творчого характеру тощо.	не пізн. 1966	3	48	

№ пп	Заголовок справи	Дати документі в	К-сть док.	К-сть арк.	Прим ітки
3.	* * * Список художніх робіт. Авториз. маш.	1946	1	1	
II. Листи Штільмана І.Н.					
4.	Штільман Ч.Й., дружині.	31 березня [1965]	1	4	
III. Листи Штільману І.Н.					
5.	Байдукова О.В.	[1966]	1	1	
6.	Беляка В. Й.	1 вересня 1952, 21 серпня 1953	2	5	
7.	Векштейна Л. [С.]	7 жовтня 1965	1	4	
8.	Какабадзе С.	3 січня 1954	1	1	
9.	[Косиянова О.]	б/д	1	1	
10.	Корнійчука О. Є. та Василевської В. Л.	[1970]	1	2	
11.	Пащенко Л., дружини Пащенко О. С.	14 березня 1965	1	1	
12.	Шишка С. Ф.	12 березня 1964	1	1	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
13.	Невстановленої особи.	1964, 1965	2	4	
IV. Документи до біографії Штільмана І.Н.					
14.	Автобіографія. Варіанти.	1953–1954	3	5	
* * *					
15.	Документи про роботу в КХІ: трудова книжка, виписка з протоколу Вищої атестаційної комісії про присвоєння звання професора, виробнича характеристика та ін.	1934 – 1947, б/д	7	25	
16.	Особова картка члена СХ СРСР.	5 січня 1951	1	4	
17.	Лист видавництва «Советский художник» Штільману І. Н. про видання листівок «Рыбопитомник».	9 квітня 1952	1	1	
18.	Запрошення Штільмана І. Н. на засідання ІМФЕ АН УРСР та пересувну виставку творів членів АМ СРСР «Живопис. Скульптура. Графіка».	1955, 1965	2	3	
19.	Афіша масового писання етюдів у рамках фестивалю радянської молоді під керівництвом Штільмана І. Н. та ін. художників.	1956	1	1	

№ пп	Заголовок справи	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
20.	Телеграма Штільману І. Н. з нагоди вручення Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР.	1964	1	1	
21.	Договір із МК УРСР про створення серії київських пейзажів.	14 лютого 1966	1	1	
22.	Свідоцтво про смерть. Копія.	12 серпня 1966	1	1	
	* * *				
23.	Телеграми родичам зі співчуттям із приводу смерті художника.	серпень 1966	5	5	
	У. Зображувальні документи				
24.	Індивідуальні фотографії Штільмана І.Н.	не пізн. 1966	2	2	
25.	Фотографії Штільмана І.Н. в групах із Герасимовим С. А., Грабовським Е. Р., Григор'євим С. О., Корнійчуком О. Є., Костецьким В. М. та ін.	1954, 1960-і, 1975, б/д	6	6	
	* * *				
26.	Здавальний опис № 1.	1972	1	3	

В даний опис № 1 з № 1 по № 26 внесено 26 (двадцять шість) одиниць зберігання, 49 (сорок дев'ять) документів на 132 (ста тридцяти двох) аркушах.

Опис склала:
 провідний спеціаліст
 15.04.2013 р.

Т.Л. Пуганова

СХВАЛЕНО

Протокол ЕПК ЦДАМЛМ України

від 28.05.2013 р.

№ 5

Прийнято на державне зберігання до архіву-музею 26 (двадцять шість) одиниць зберігання, 49 (сорок дев'ять) документів на 132 (ста тридцяти двох) аркушах.

Документи передала:
провідний спеціаліст
15.04.2013 р.

Т. Л. Пуганова

Документи прийняла:
головний спеціаліст
15.04.2013 р.

Т.М. Снежкова